

Mattilsynet

Vår ref: TS

Oslo 11. mai 2017

Høring – revisjon av Luseforskriften

Tekna er landets største forening for akademikere. Vi har 72 000 medlemmer med høyere grads - og utdanning innen teknisk-naturvitenskapelige fag. Vår høringsuttalelse bygger på innspill fra vår faggruppe Tekna havbruk og fiskehelse.

Mattilsynet ønsker tilbakemelding på følgende i arbeidet med revidering av luseforskriften:

1. Lusegrenser:

- a. Bør dagens grense med gjennomsnitt pr fisk i anlegget beholdes eller legges om til utslippsbasert system?

Vi tror det vil bli veldig utfordrende å forvalte et utslippsbasert system hvis det er snakk om at lusetall skal linkes til den biomassen som til enhver tid står i anleggene. Med dagens regelverk differensieres det ikke på anleggsstørrelse, og dermed blir det ikke tatt hensyn til at anlegg med mindre fisk utgjør et mindre smittepress enn et anlegg med høyt antall fisk. Vi mener det bør ligge et utslippsbasert system til grunn for luseforvaltningen, men i dette bør man operere med lus per fisk (siden dette er enklere å forvalte) og ha ulike lusegrenser avhengig av størrelse på fiskegruppen/biomassen. Generelt mener vi at lusegrensen bør være så lav som praktisk mulig.

- b. Skal det i så fall være utslipp pr tillatelse eller pr lokalitet?

Så lenge man har en grense på lus pr fisk relatert til størrelse på fiskegruppen så (ref. 1 a) er dette lite relevant problemstilling.

- c. Skal kravene være like overalt til enhver tid? Hvordan blir da evt. forutsigbarheten?

Vi regner med at kravet til våravlusning ikke er en del av dette spørsmålet.

www.tekna.no

Org.nr.: 971 420 782
MVA

Det er tider på året i deler av landet hvor påvirkningen på villfisken vil ha redusert omfang og hvor det kan være rom for å lempe på lusegrensene av hensyn til oppdrettsfiskens velferd. På den andre siden så øker risikoen for resistensspredning ved høyere lusegrense. For å redusere denne risikoen så bør det vurderes om det skal være et krav at resistensprofilen på anlegget ikke avviker negativt fra naboanlegg som berøres av en eventuell lusesmitte.

Vi mener det også kan være aktuelt å åpne opp for at fiskegrupper som skal være slaktet ut før temperaturstigning kan få slippe opp på lusegrensene. Dette av fiskevelferdsmessige grunner siden det er knyttet store utfordringer til avlusning av spesielt stor fisk på lave temperaturer og hvor man kan ende opp med å ødelegge en god produksjon i siste innsputt.

2. Samordna planer:

- a. Behov for samordnede planer for kontroll eller dekkes dette godt nok i dagens forskrifter?

Vi mener at dette ikke er hensiktsmessig lenger da dette var mest reelt ved koordinering av legemidler for å redusere risikoen for utvikling av resistens. Lusebekjempelsen har endret seg fra hovedsakelig medikamentell behandling til ikke-medikamentelle metoder og da ofte enkeltmerdbasert, så vi kan ikke se hva slags positive effekter en samordning kan ha på bakgrunn av dette. På en annen side registrerer vi også en uro for at lusa skal få økt toleranse for ikke-medikamentelle metoder, men da mener vi det må legges opp til fornuftig alternering av metoder og samarbeid med andre aktører i samme luseområde i plan for lusebekjempelse. Med dagens lusebekjempelse så bør IK-akvakultur dekke dette godt nok.

3. Telling av lakselus:

Metoder for lusetelling er under utvikling og dette er noe man bør ta høyde for i luseforskriften. Det er derfor viktig at krav til telling av lus formuleres på en slik måte at forskriften ikke må endres for å fase inn ny tellemetodikk/teknologi. Å begrense metoder for lusetelling til fysisk opptak av fisk og telling på et bestemt antall fisk i ny forskrift vil sannsynligvis gjøre at regelverket fort blir utdatert. Vi stiller spørsmål om det er fornuftig og representativt slik lusetelling gjennomføres i dag. Målet med forskriften bør være at oppdretter skal ha kontroll på lusenivået uansett metode eller teknologi.

- a. Antall fisk det skal telles på, antall merder og hvor ofte.

Jo oftere og mer man teller, jo bedre kontroll har man. Slik det telles i dag, så er det store usikkerheter i tallmaterialet. Mange oppdrettere velger derfor å telle mer fisk enn hva dagens forskrift krever, og det er ikke uvanlig at det som hovedregel telles 20 fisk pr merd ukentlig.

- b. Rapportering av tall; snitt vektes ut fra antall fisk i merden, data fra hver merd rapporteres?

Samme metode for å fastsette lusegrense som for rapportering? Se ref. 1 a.

- c. Behov for ytterligere krav til kompetanse for telling av lakselus?

Dette mener vi er allerede dekket godt nok i eksisterende regelverk.

- d. Krav til verifisering av anleggets tall av eksterne, i så fall hvor ofte og bør disse være sertifiserte?

Kravet er at oppdretter skal ha kontroll på lusenivået. Ved å blande inn ekstern verifisering i lovverket, så er vi redd for at dette ansvaret kan forskyves. Lusetall blir allerede i praksis verifisert jevnlig av fiskehelsetjenesten da rutinemessig lusetelling og behandlingsevaluering er en stor del av arbeidet fiskehelsetjenesten gjør. Et krav om verifisering av tall av eksterne ser vi på som unødvendig da dette i praksis verifiseres jevnlig av fiskehelsetjenestene slik som regelverket er i dag.

- e. Behov for å forskriftsfeste unntak om kravet til telling med svært lave temperaturer, svært lite lus, etc?

For å ivareta god fiskevelferd ved lave temperaturer er det nødvendig og viktig å ha en regulering av tellekrav ved lave temperaturer. Unntaket bør være regulert i regelverket og vi fraråder å legge opp til en forvaltning med en vurdering i hvert enkelt tilfelle eller som en dispensasjon. En vurdering av Mattilsynet i hvert enkelt tilfelle kan føre til forskjellsbehandling, unødvendig saksbehandling og klagesaker. Dette tar opp tid og ressurser for fiskehelsepersonell, oppdretter og Mattilsynet. Dispensasjon er heller ikke et egnet krav da lave temperaturer i seg selv ikke er å anse som et særlig tilfelle, og dermed kan ikke en dispensasjon vurderes. Vi foreslår at det ikke blir rom for unntak av telling som helhet, men at omfanget av telling reduseres slik at fiskevelferden ivaretas samtidig som oppdretter har kontroll på lusenivå. Unntak i omfang av lusetelling ved lave temperaturer er avhengig av hva slags omfang av lusetelling som legges til grunn i forskriften, men et eksempel kan være at man ved lave temperaturer teller halve anlegget hver 14. dag. Dette mener vi kan være godt nok for kontroll av anlegget som helhet i kalde perioder.

En annen utfordring er at vær- og temperaturforhold for lusetelling ikke er helt rett frem. Det kan også være perioder med greie sjøtemperaturer, men velferdsmessig ikke forsvarlig å ta fisken opp av vannet på grunn av værforhold og lufttemperaturer.

4. Forebyggende tiltak mot lus:

- a. Forskriftsfeste bruk av forebyggende tiltak mot lus? Hvordan?

Vi har vanskelig for å se hvordan dette skal kunne konkretiseres i et regelverk og mener at dette dekkes av kravet om luseplaner og lusegrense. Lusegrense i praksis innebærer at oppdretter er forpliktet til å gjennomføre forebyggende tiltak for å ikke overskride lusegrensen, og med bakgrunn i dette mener vi at krav om forebyggende tiltak allerede eksisterer i dagens regelverk. Det vil etter

vår mening være mer riktig å øke fokuset på kvaliteten og etterfølgelsen av luseplanene istedenfor å detaljstyre regelverket med krav om forebyggende tiltak.

5. Behandling mot lus med legemidler:

Bruk av legemidler er regulert i andre regelverk og vi mener at en slik regulering ikke hører hjemme i en luseforskrift da dette vil bli en dobbelregulering. Krav til resistenstesting mener vi også er en del av kravet til forsvarlig legemiddelbruk og hører mer hjemme i en terapiveileder. Vi mener det er veldig viktig å få på plass en bransjestandard slik de har på andre arter da dette også er enklere å revidere enn en forskrift.

- a. Generelle krav til forsvarlig legemiddelbruk tilstrekkelige?

Etter vårt syn er dette dekket i legemiddelregelverket, og man må unngå dobbeltregulering.

- b. Bør det stilles krav om utarbeiding og vedlikehold av en terapiveileder/bransjestandard? Og bør det stilles krav om at bruk av legemidler som avviker fra denne må være særlig godt begrunnet og dokumentert før gjennomføring?

Vi støtter krav om utarbeiding av bransjestandard/terapiveileder og at all detaljert regulering av bruk av legemidler holdes utenfor luseforskriften.

- c. Bør medikamentell behandling bare benyttes når andre metoder er brukt men ikke har vist god nok effekt?

Vurdering av beste behandlingsalternativ er rekvirentens ansvar og det blir feil å kategorisk utelukke medikamentell behandling som mulig førstevalg. Erfaringer per dags dato viser at det kan være velferdsmessig problematisk å avluse liten og spesielt stor fisk med ikke-medikamentelle metoder, og også i perioder med lav eller synkende temperatur. På generelt grunnlag bør den metoden som velferdsmessig er best for den aktuelle fiskegruppen og som har akseptabel effekt benyttes. I tillegg kommer hensynet til miljøet, spesielt i de tilfeller der man vurderer påfølgende medikamentelle behandlinger eller behandling «off label». Grensen for akseptabel effekt er også noe som må fastsettes i en terapiveileder/bransjestandard.

6. Transport:

- a. Krav til lukket transport av slaktefisk og forbud mot bruk av ventemerdd ved lus over et visst nivå eller resistens?

Lukket transport av slaktefisk og forbud mot bruk av ventemerdd når nivået lus er over lusegrensen mener vi er fornuftig for å redusere smittespredning. Dette praktiseres i dag i Midt-Norge, men der gjøres det en risikovurdering opp mot status på naboanlegg til slakteri (størrelse fisk hovedsakelig

siden alt har mer eller mindre lik resistensprofil). Gjennomføring av disse tiltakene vil også kunne være positivt for å redusere smitte av sykdom.

b. Stilles krav om oppsamling av lus fra pumpevann i slakteri?

Vi mener det bør være krav til oppsamling av lus fra pumpevann i slakteri og fra brønnbåt.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

A handwritten signature in blue ink that reads "Terje Sletnes". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the beginning.

Terje Sletnes

Direktør samfunnspolitisk seksjon